

Posudek na disertační práci

Ing. Davida Homoly zpracovanou na téma

„Predicting the occurrence of misstatements in financial statements“

(Predikce vzniku nesprávností v účetních výkazech)

Téma předložené disertační práce je velmi aktuální pro odbornou veřejnost. Předložená disertační práce je rozdělena do 10 základních kapitol. První kapitola je věnována definování cílům práce a výzkumným otázkám. Hlavním cílem habilitační práce je **navrhnout model umožňující predikci výskytu nesprávností v účetní závěrce** předkládané společnostmi s cílem maximalizovat užitečnost těchto informací pro rozhodovací proces uživatelů. Pro naplnění tohoto hlavního cíle bylo definováno 5 dílčích cílů:

- 1a) Identifikovat faktory, které ovlivňují nesprávnosti v účetních výkazech dle literatury.
- 1b) Identifikovat faktory, které ovlivňují nesprávnosti v účetních výkazech dle názorů odborníků.
- 2a) Navrhnout přístup pro měření pravděpodobnosti vzniku nesprávností.
- 2b) Otestovat funkcionalitu navrženého modelu.
- 2c) Demonstrovat efektivitu navrženého modelu.

Hlavní cíl práce je stanoven jasně, jednotlivé dílčí cíle jsou nastaveny vhodně a podporují hlavní cíl práce. V první kapitole jsou rovněž stanoveny 2 základní výzkumné otázky:

RQ1: Které faktory ovlivňují nesprávnosti v účetních výkazech?

RQ2: Jak lze efektivně měřit pravděpodobnost vzniku nesprávností ve finančních výkazech?

I tyto výzkumné otázky jsou stanoveny vhodně s ohledem na stanovené cíle práce.

Druhá až pátá kapitola disertační práce jsou věnovány podrobné kritické literární rešerši zaměřené na problematiku účetních informací (2. kapitola), vzniku nesprávností v účetních výkazech (3. kapitola), faktorům ovlivňujícím nesprávnosti v účetních výkazech (4. kapitola) a přehledu současných metod pro zhodnocení kvality účetních výkazů (5. kapitola). Jednotlivé kapitoly jsou přehledné, jsou vhodně logicky strukturovány a jsou zpracovány s využitím kvalitních literárních zdrojů.

Šestá kapitola se věnuje metodologii výzkumu. Je zde popsán kvalitativní výzkum, který byl realizován s využitím rozhovorů se šesti zástupci odborníků na danou problematiku.

Kvantitativní výzkum byl realizován s použitím dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 703 respondentů (celkem jich bylo osloveno 986). Z popisu není úplně zřejmé, jak byli respondenti dotazníkového šetření vybíráni. Dále jsou v této části popsány metody, které byly využity pro zhodnocení získaných dat. Zvolené metody jsou vybrány vhodně. Respondenti v první otázce dotazníkového šetření odpovídali, zda museli v posledních pěti letech „přeprocovávat“ své finanční výkazy, což byla velmi důležitá otázka ve vztahu k dalšímu postupu ve výzkumu. Bylo by vhodné uvést, zda byly odpovědi autorem nějak verifikovány. V další otázce měli respondenti uvést důvod „přeprocování“ finančních výkazů, zda se jednalo o podvod, chybu či jiné důvody. Odpovědi na tuto konkrétní otázku však nebyly využity pro tvorbu navrhovaného modelu. Domnívám se, že by bylo vhodné i tato získaná data do modelu zahrnout, protože vnímám mezi těmito důvody (podvod vs. chyba) výrazný rozdíl.

V sedmé kapitole jsou představeny výsledky celé disertační práce. Jsou zde souhrnně analyzovány výsledky získané při podrobné literární rešerši, které jsou dále doplněny výsledky kvalitativního výzkumu prováděného s jednotlivými uživateli účetních informací. Následně jsou prezentovány výsledky kvantitativního výzkumu mezi ziskovými organizacemi působícími v České republice. Hlavním výsledkem je však **konstrukce prediktivního modelu**, který umožňuje předpovědět pravděpodobnost výskytu nesprávností pro společnosti působící v České republice. Výsledný model lze považovat za dostatečný (z hlediska přednosti, citlivosti), sám autor si je však vědom řady omezení svého výzkumu (zaměření pouze na Českou republiku, omezený vzorek dat, citlivost získávaných dat). Velmi pozitivně lze vnímat skutečnost, že ve výzkumu autor dále pokračuje a snaží se tato omezení co nejvíce eliminovat a prediktivní model nadále vylepšovat. Předloženou disertační práci považovat za přínosnou pro teoretickou i praktickou oblast. **Lze konstatovat, že hlavní cíl i dílčí cíle disertační práce byly splněny.**

Disertační práce je po formální stránce zpracována standardně a text je uspořádán přehledně v logicky navazujících celcích. Jazyková úroveň a odborný styl práce jsou na dobré úrovni a odpovídají požadavkům. Publikační činnost autora zatím není příliš silná, ale splňuje požadavky dané instituce.

Závěrem konstatuji, že předložená disertační práce splňuje požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací a proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

1. Vysvětlete postup výběru respondentů pro dotazníkové šetření.
2. Doplňte, kolik respondentů uvedlo jako důvod „přepracování“ finančních výkazů podvodné jednání. Domníváte se, že jsou získaná data věrohodná a zástupci podniků „přiznali“ v dotazníkovém šetření podvodná jednání?
3. Jaký je v ČR a ve světě % podíl „přepracovaných“ finančních výkazů?

21. 1. 2021 ve Zlíně

doc. Ing. Adriana Knápková, Ph.D.
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Mostní 5139
760 01 Zlín